

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

ATVEJO ANALIZĖ - TAS® 21 Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ATVEJO ANALIZĖ – 21-asis TAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka“

Įvadas

21-ajame TAS nurodoma, kaip finansinėse ataskaitose apskaityti sandorius užsienio valiuta ir užsienyje vykdomą veiklą, taip pat kaip konvertuoti finansines ataskaitas į pateikimo valiutą.

Verslų, kurių veikla daugiausia vykdoma vienoje šalyje, funkcinė valiuta paprastai yra tos šalies valiuta. Tačiau daugeliui įmonių, kurios veikia regioniniu arba pasauliniu mastu, funkcinės valiutos pasirinkimas nėra toks paprastas. 21-ajame TAS pateikti veiksniai, padedantys nustatyti funkcinę valiutą.

21-ajame TAS reikalaujama, kad sandoris užsienio valiuta būtų užregistruotas užsienio valiutos sumai taikant neatidėliotiną funkcinės valiutos ir užsienio valiutos keitimo kursą sandorio sudarymo dieną.

Grupės ūkio subjekto atveju, grupės pateikimo valiuta yra patronuojančios įmonės, kuri yra atskaitomybę teikiantis ūkio subjektas, pateikimo valiuta. 21-ajame TAS nurodyti du perskaičiavimo būdai ir sąlygos, kuriomis kiekvienas iš jų turėtų būti taikomas. Perskaičiavimo būdas priklauso nuo to, ar dukterinės įmonės užsienyje funkcinė valiuta sutampa su pateikimo valiuta ir ar apskaita tvarkoma funkcinė valiuta.

Ši atvejo analizė parodo užsienyje veikiančio ūkio subjekto finansinių ataskaitų užsienio valiuta perskaičiavimo į pateikimo valiutą procesą.

Atvejo informacija

2020 m. gruodžio 31 d. ūkio subjektas „Spruce“, kurio funkcinė ir pateikimo valiuta yra PVX*, įsigijo visą akcinį kapitalą ūkio subjekto „Star“, kuris yra užsienio ūkio subjektas ir jo finansinės ataskaitos rengiamos vietos valiuta (PVY**).

Toliau pateikiama 2020 m. gruodžio 31 d. ūkio subjekto „Star“ finansinės būklės ataskaita, parengta PVY.

Ūkio subjektas „Star“			
Finansinės būklės ataskaita 2020 m. gruodžio 31 d. (PVY)			
Pinigai	28 000	Mokėtinos sumos	200 000
Gautinos sumos	100 000		
Atsargos	120 000		
Iš anksto apmokėtas draudimas	36 000	Nepaskirstytasis pelnas	600 000
Ilgalaikis turtas (neto)	580 000	Nuosavas kapitalas	64 000
Visas turtas	864 000	Iš viso įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo	864 000

Papildoma informacija:

1- Ilgalaikį turtą sudarė:

	Grynoji balansinė vertė (PVY)	Metinis nusidėvėjimas (PVY)
Žemė	100 000	-
Pastatai	210 000	10 000
Įranga	336 000	56 000

* PVX – X piniginis vienetas.

** PVY – Y piniginis vienetas.

2- Išankstinio mokėjimo už draudimą pabaiga yra 2020 m. birželio 30 d.

2021 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. ūkio subjekto „Star“ finansinės būklės ataskaita, 2021 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita pateikiamos toliau, PVY.

Ūkio subjektas „Star“		
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita už 2021 ir 2022 metus		
	2021 (PVY)	2022 (PVY)
Pardavimai	1 200 000	1 600 000
<u>Parduotų prekių savikaina</u>	<u>(760 000)</u>	<u>(860 000)</u>
Atsargų likutis laikotarpio pradžioje	120 000	160 000
Pirkimai	<u>800 000</u>	<u>900 000</u>
Parduoti skirtų prekių savikaina	920 000	1 060 000
Atsargų likutis laikotarpio pabaigoje	(160 000)	(200 000)
Bendrasis pelnas	440 000	740 000
<u>Veiklos sąnaudos</u>	<u>(246 000)</u>	<u>(266 000)</u>
Nusidėvėjimo sąnaudos	66 000	86 000
Draudimo sąnaudos	24 000	12 000
Kitos veiklos sąnaudos	156 000	168 000
Pajamos prieš mokesčius	194 000	474 000
Mokesčiai	<u>(40 000)</u>	<u>(96 000)</u>
Grynosios pajamos	154 000	378 000

Ūkio subjektas „Star“		
2021 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. finansinių pozicijų ataskaita (PVY)		
	2021-12-31	2022-12-31
Pinigai	178 000	300 000
Gautinos sumos	140 000	210 000
Atsargos	160 000	200 000
Iš anksto apmokėtas draudimas	12 000	-
Ilgalaikis turtas (neto)	514 000	668 000
IŠ VISO TURTO	<u>1 004 000</u>	<u>1 378 000</u>
Mokėtinos sumos	196,000	232 000
Mokėtini mokesčiai	40,000	60 000
Nepaskirstytasis pelnas	168,000	446 000
Perkainojimo perviršis	-	40 000
Nuosavas kapitalas	600,000	600 000
VISI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NUOSAVYBĖ	<u>1,004,000</u>	<u>1 378 000</u>

	2021	2022
Nepaskirstytasis pelnas (sausio 1 d.)	64 000	168 000
Grynosios pajamos	154 000	378 000
Išmokėti dividendai	<u>(50 000)</u>	<u>(100 000)</u>
Nepaskirstytasis pelnas (gruodžio 31 d.)	<u>168 000</u>	<u>446 000</u>

Papildoma informacija:

- 1- 2021 m. buvo įsigyti papildomi įrenginiai ir įranga už 200 000 PV. Valiutos kursas pirkimo dieną buvo 1 PVY = 2,95 PVX. Įrengimai ir įranga nudėvimo tiesiniu būdu per dešimties metų laikotarpį. Tarkime, kad 2021 m. buvo užregistruotas visų metų nusidėvėjimas.
- 2- 2021 m. rugsėjo 30 d. žemė buvo perkainota nuo 100 000 PVY iki 140 000 PVY.
- 3- 2021 m. gegužės 15 d. išmokėti 50 000 PVY, o 2022 m. gegužės 20 d. – 1 000 000 PVY dividendų.
- 4- Įvairūs numatomi 2021 ir 2022 m. valiutų keitimo kursai yra tokie:

2020 m. gruodžio 31 d.	PVY 1 = PVX 2,32
2021 m. vidutinė svartinė norma	PVY 1 = PVX 2,70
Vidutinis svartinis kursas, kai buvo įsigytos galutinės atsargos (2021 m.)	PVY 1 = PVX 2,94
2021 m. gegužės 15 d.	PVY 1 = PVX 2,78
2021 m. gruodžio 31 d.	PVY 1 = PVX 2,91
2022 m. vidutinė svartinė norma	PVY 1 = PVX 3,06
Vidutinis svartinis kursas, kai buvo įsigytos galutinės atsargos (2022 m.)	PVY 1 = PVX 3,03
2022 m. gegužės 20 d.	PVY 1 = PVX 3,01
2022 m. rugsėjo 30 d.	PVY 1 = PVX 3,00
2022 m. gruodžio 31 d.	PVY 1 = PVX 3,52

- 5- Pardavimai ir sąnaudos buvo patiriami tolygiai per kiekvieną ataskaitinį laikotarpį.

Klausimai diskusijai

- Parodykite ūkio subjekto „Star“ finansinių ataskaitų užsienio valiuta perskaičiavimo į ūkio subjekto „Spruce“ pateikimo valiutą procesą.
- Kaip manote, kur bus pateiktas užsienio valiutos perskaičiavimo pelnas (nuostolis)? Ir kodėl?

ATVEJO ANALIZĖS SPRENDIMAS – 21-asis TAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka“

Ūkio subjekto „Star“ 2021 m. finansinės ataskaitos perskaičiuojamos į PVX, patronuojančiosios įmonės „Spruce“ atskaitomybės valiutą.

Ūkio subjektas „Star“			
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų perskaičiavimo ataskaita 2021 m.			
	PVY	Valiutos kursas	PVX
Pardavimai	1 200 000	(*) 2,70	3 240 000
Parduotų prekių savikaina	<u>(760 000)</u>	2,70	<u>(2 052 000)</u>
Bendrasis pelnas	440 000		1 188 000
<u>Veiklos išlaidos</u>			
Nusidėvėjimo sąnaudos	(66 000)	2,70	(178 200)
Draudimo sąnaudos	(24 000)	2,70	(64 800)
Kitos veiklos sąnaudos	<u>(156 000)</u>	2,70	<u>(421 200)</u>
Pajamos prieš mokesčius	194 000		523 800
Mokesčiai	<u>(40 000)</u>	2,70	<u>(108 000)</u>
Grynosios pajamos	154 000		415 800

(*) Pardavimai ir sąnaudos, įskaitant mokesčių sąnaudas, perskaičiuojami pagal vidutinį kursą, nes jie vyksta tolygiai per metus. Išimtis yra išmokėti dividendai, kurie perskaičiuojami pagal faktinį kursą, nes tai yra vienkartinis sandoris.

Nepaskirstyto pelno, kuris 2021 m. gruodžio 31 d. bus nurodytas ūkio subjekto „Star“ finansinės būklės ataskaitoje, likutis apskaičiuojamas taip:

	PVY	Valiutos kursas	PVX
Nepaskirstytasis pelnas (2021 m. sausio 1 d.)	64 000	(**) 2,32	148 480
Išmokėti dividendai	(50 000)	2,78	(139 000)
2021 metų grynosios pajamos	<u>154 000</u>		<u>415 800</u>
Nepaskirstytasis pelnas (2021 m. gruodžio 31 d.)	168 000		425 280

(**) Pradinis nepaskirstytasis pelnas yra visas nepaskirstytasis pelnas prieš įsigijimą. Todėl jis perskaičiuojamas taikant istorinį kursą. Tačiau jeigu nepaskirstytasis pelnas pradžioje yra nepaskirstytojo pelno prieš įsigijimą ir po įsigijimo sudėtinė dalis, šios sumos neįmanoma perskaičiuoti taikant vieną kursą, nes ši suma yra dvejų ar daugiau metų pelno sanakaupa. Praktikoje perskaičiuota suma naudojama iš praėjusių metų perskaičiuotų finansinių ataskaitų.

Ūkio subjektas „Star“			
Finansinės būklės ataskaitos perskaičiavimas 2021 m. gruodžio 31 d.			
	PVY	Valiutos kursas	PVX
Pinigai	178 000	2,91	517 980
Gautinos sumos	140 000	2,91	407 400
Iš anksto apmokėtas draudimas	12 000	2,91	34 920
Atsargos	160 000	2,91	465 600
Mašinos, nekilnojamasis turtas ir įranga	<u>514 000</u>	2,91	<u>1 495 740</u>
IŠ VISO TURTO	1 004 000		2 921 640
Mokėtinos sumos	(196 000)	2,91	(570 360)
Mokėtini mokesčiai	<u>(40 000)</u>	2,91	<u>(116 400)</u>
BENDRAS GRYNASIS TURTAS	<u>768 000</u>		<u>2 234 880</u>
Nepaskirstytasis pelnas	168 000		425 280
<i>Pelnas iš užsienio valiutos perskaičiavimo</i>			417 600
Nuosavas kapitalas	<u>600 000</u>	2,32	<u>1,392 000</u>
SAVININKŲ NUOSAVYBĖ	<u>768 000</u>		<u>2 234 880</u>

Valiutos perskaičiavimo pelną 417 600 PVX galima gauti vienu iš dviejų būdų. Jis gali būti gautas kaip balansuojantis skaičius, pirmiausia grynąjį turtą perskaičiuojant uždarymo kursu. Šis skaičius turėtų būti lygus perskaičiuotai sumai pagal apskaitos lygybę, savininko nuosavybės pusėje. Nuosavas kapitalas perskaičiuojamas istoriniu kursu, o perskaičiuotas nepaskirstytasis pelnas gaunamas iš pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos. Tokiu būdu ***užsienio valiutos perskaičiavimo pelnas*** lieka kaip balansuojanti suma.

Valiutos perskaičiavimo skirtumą taip pat galima gauti atlikus suderinimo patikrinimą taip:

	PVY	Valiutos kursas	PVX
Grynasis turtas (2020 m. sausio 1 d.)	664 000	2,32	1 540 480
<u>Grynojo turto būklės pokyčių per metus koregavimai:</u>			
Grynosios pajamos	154 000	2,70	415 800
Išmokėti dividendai	<u>(50 000)</u>	2,78	<u>(139 000)</u>
			(A) 1 817 280
Grynasis turtas (2020 m. gruodžio 31 d.)	768 000	2,91	(B) <u>2 234 880</u>
<i>Pelnas (nuostoliai) iš užsienio valiutos perskaičiavimo (B-A)</i>			417 600

Užsienio valiutos perskaičiavimo pelnas susidarė dėl PVY valiutos nuvertėjimo PVX atžvilgiu per metus. Perskaičiavimo skirtumas susidarė dėl:

- a) Nurodytas pradinis grynasis turtas (664 000 PV), kuris buvo perkeltas pagal ankstesnį uždarymo kursą.
- b) Grynojo turto pokyčiai per metus – grynasis metų pelnas, perskaičiuotas pagal vidutinį kursą, ir išmokėti dividendai pagal faktinį kursą.

(a) ir (b) suma, išreikšta (A), yra nekoreguotas grynasis turtas PVY metų pabaigoje. Metų pabaigoje į ateinančius laikotarpius perkeltas grynasis turtas (768 000 PV) perskaičiuojamas pagal uždarymo kursą

ir gaunama 2 234 880 PV (B). Metų pabaigoje grynasis turtas sumažėja dėl PVX nuvertėjimo. Skirtumas tarp šių dviejų sumų (B ir A) yra metų perskaičiavimo skirtumas.

2022 m. ūkio subjekto „Star“ finansinės ataskaitos bus perskaičiuotos į patronuojančiosios įmonės „Spruce“ atskaitomybės valiutą PVX.

Ūkio subjektas „Star“			
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų perskaičiavimo ataskaita 2022 m.			
	PVY	Valiutos kursas	PVX
Pardavimai	1 600 000	3,06	4 896 000
Parduotų prekių savikaina	<u>(860 000)</u>	3,06	<u>(2 631 600)</u>
Bendrasis pelnas	740 000		2 264 400
<u>Veiklos sąnaudos</u>			
Nusidėvėjimo sąnaudos	(86 000)	3,06	(263 160)
Draudimo sąnaudos	(12 000)	3,06	(36 720)
Kitos veiklos sąnaudos	<u>(168 000)</u>	3,06	<u>(514 080)</u>
Pajamos prieš mokesčius	474 000		1 450 440
Mokesčiai	<u>(96 000)</u>	3,06	<u>(293 760)</u>
Grynosios pajamos	378 000		1 156 680

Nepaskirstytojo pelno likutis, kuris 2022 m. gruodžio 31 d. bus nurodytas ūkio subjekto „Star“ finansinės būklės ataskaitoje, apskaičiuojamas taip:

	PVY	Valiutos kursas	PVX
Nepaskirstytasis pelnas (2022 m. sausio 1 d.)	168 000		425 280
Dividendai	(100 000)	3,01	(301 000)
2022 m. grynosios pajamos	<u>378 000</u>		<u>1 156 680</u>
Nepaskirstytasis pelnas (2022 m. gruodžio 31 d.)	446 000		1 280 960

Ūkio subjekto „Star“ finansinės būklės ataskaitos perskaičiavimas			
2022 m. gruodžio 31 d.			
	PVY	Valiutos kursas	PVX
Pinigai	300 000	3,52	1 056 000
Gautinos sumos	210 000	3,52	739 200
Atsargos	200 000	3,52	704 000
Mašinos, nekilnojamasis turtas ir įranga	<u>668 000</u>	3,52	<u>2 351 360</u>
IŠ VISO TURTO	1 378 000		4 850 560
Mokėtinos sumos	(232 000)	3,52	(816 640)
Mokėtini mokesčiai	<u>(60 000)</u>	3,52	<u>(211 200)</u>
BENDRAS GRYNASIS TURTAS	1 086 000		3 822 720
Nepaskirstytasis pelnas	446 000		1 280 960
Perkainojimo perviršis	40 000	3,00	120 000
Pelnas dėl užsienio valiutos perskaičiavimo	-	(1)	1 029 760
Nuosavas kapitalas	<u>600 000</u>	2,32	<u>1 392 000</u>
SAVININKŲ NUOSAVYBĖ	1 086 000		3 822 720

Užsienio valiutos perskaičiavimo pelnas, sudarantis 1 029 760 PVX, gali būti gautas vienu iš dviejų būdų. Jį galima gauti kaip balansinį skaičių, pirmiausia perskaičiuojant grynąjį turtą pagal uždarymo kursą. Šis skaičius turi būti lygus perskaičiuotai sumai pagal apskaitos lygybę, savininko nuosavybės pusėje. Nuosavas kapitalas perskaičiuojamas istoriniu kursu, o perskaičiuotas nepaskirstytasis pelnas gaunamas iš pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos. Tokiu būdu **užsienio valiutos perskaičiavimo pelnas** lieka kaip balansuojanti suma.

Valiutos perskaičiavimo skirtumą taip pat galima gauti atlikus suderinimo patikrinimą taip:

(1) Pelnas dėl užsienio valiutos perskaičiavimo

	PVY	Valiutos kursas	PVX
Grynasis turtas (sausio 1 d.)	768 000	2,91	2 234 880
Grynosios pajamos	378 000	3,06	1 156 680
Perkainojimo perviršis	40 000	3,00	120 000
Dividendai	(100 000)	3,01	<u>(301 000)</u>
			(A) 3 210 560
Grynasis turtas (gruodžio 31 d.)	1 086 000	3,52	(B) <u>3 822 720</u>
Pelnas dėl užsienio valiutos perskaičiavimo (B-A)			612 160
Pelnas dėl užsienio valiutos perskaičiavimo (sausio 1 d.)			<u>417 600</u>
Pelnas dėl užsienio valiutos perskaičiavimo (gruodžio 31 d.)			<u>1 029 760</u>